

Otobiyografi

DOI: <https://doi.org/10.21492/inuhfd.584678>

Prof. Dr. Fikret EREN

Kahramanmaraş'ta avukat bir babanın oğlu olarak 1935 yılında dünyaya geldim. 1958 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni pekiyi derecesiyle bitirdim. 1967 yılında doçent oldum. 1975 yılında profesörlük unvanını aldıktan sonra uzun yıllar Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde öğretim üyesi olarak çalıştım. 2002 yılında yaş haddinden emekli oldum.

Ben hayatta başarılı olmayı dört ilkeye bağlıyorum: Birinci ilke, hayatta, yani gelecekte ne yapacağım, ne olacağım, düşünmek; ikinci ilke, bu dört ünceler içinde seçenekler oluşturmak; üçüncü ilke, büyük düşünüp büyük isteme kapsamında bunlardan birini seçmek; dördüncü ilke de, bu seçimler sonunda bunları gerçekleştirebilmek için evvela çok çalışmak. Çalışmak, daha hafta içi 5 güne 1 gün daha ekleyerek 6 güne çıkarmak. Her gün 10 saat civarında çalışmak. Haftada 6 gün, günde 10 saat çalışmak, bir yöntem içinde, yani emeği yararlı, sonuç verebilecek verimli, üretken biçimde kullanarak çalışmak. Ben bu kuralı ya da ilkeyi, lise öğrenimimin 3. sınıfında öğrendim. Bizim zamanımızda da bir ara lise 4 yıldı, 3. yıldı hukukçu olmaya ve hukuk öğrenimimi de, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde yapmaya karar verdim. Ankara'nın başkent olması, hükümet ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin orada bulunması, daha yeni ve modern bir kent olması, beni Ankara'ya iten başlıca sebeplerdi. Nitekim, liseyi bitirdiğim Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne ilk tercihim olarak gelip başvururdum. O zamanlar liseyi bitirdikten sonra üniversiteye girebilmek için ölgünlük sınavı denilen bir sınav, da başvurmak gerekmekteydi. O zamanlar henüz ÖSYM kurulmamıştı, Sözümlü ettiğim tarih 1954 yılı idi.

Ben Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne 1954 yılı Eylül ayında kaydoldum. Ankara'da bir kızı hariç benim ve ailemin tanıdığı, hiç kimse yoktu. Özellikle de bir akrabam, z yoktu. Tek tanıdığım, kız kardeşim, Kahramanmaraşlı, Bayazıt ailesinden, annemin yakın hanım arkadaşımın (ahiretli inin) oğlu, Hukuk Fakültesi'nde okuyan Abdulkadir Beyazıt idi. Abdulkadir ailesi 3. Sınıfın 4. sınıfına geçmişti. Onunla o zamanki arkadaşlarımla birlikte temas kurduk. Sa olsun ben Ankara'ya geldiğim imde beni çok güzel bir şekilde karşıladı, kabul etti, elimden tuttu, mükemmel bir ailesi olarak beni Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne kaydettirdi. Zaten o yıl liseyi de ölgünlük sınavıyla birlikte Haziran ayında pekiyi derecesiyle bitirdiğim için herhangi bir sınavla girmeksizin böylece Fakülte'ye kaydoldum.

Hukuk Fakültesi'nin arkasında da Hukuk Yurdu vardı. Neredeyse Fakülte'de ders zili çaldığında Yurttan duyuluyordu. Fakülte ile Yurt arasındaki mesafe yaklaşık 100 metre civarındaydı. Abdulkadir ailesi bu Yurtta kalıyordu, ancak o yıl son sınıfı iken evleneceği için bir ev tutmuşlardı. Dolayısıyla, yurttaki yerini de bana bırakmak istiyordu. Bu amaçla birlikte Yurt Müdürlüğüne gittik, beni yönetime takdim etti ve yurttaki yerinin bana verilmesini istedi. Yönetim de bu isteği kabul ederek beni Hukuk Fakültesi Yurdu'na kabul etti. O zaman söz konusu yurdun odaları, büyük koku ve halinde, karyolar, da ranzalar (altı-üstlü) eklindeydi. Böylece aynı gün hem Hukuk Fakültesi'ne hem de Hukuk Yurdu'na kaydımı yaptım, ve çok sevinmiş, çok mutlu oldum.

Lisede belki her delikanlı, her genç gibi iir yazardım. Benim de her genç gibi romantik bir yönüm oldu u için duygularım, iir dizeleri içinde aç, a vurmaya, dile getirmeye çalışırdım. Bu arada burada bir başlangıç, da kaydet istiyorum. Babam, hukukçuydu, avukat idi. Belki de hukuk öğrenimi yapma arzum buradan doğmuştu. İlkokulda, ortaokulda okurken yazlar, babamın ofisine (yazhanesine) giderdim. Ofiste yaz, makinalar, (daktilolar) vardı. Orada daktilo kullanmasını öğrendim. Babam, bazen dava dilekçelerini bana yazdırırdı, kendi söyler, daktiloda ben de yazardım. Böylece daha çocuk yaşlarda 10 parmak olmasa da iki parmakla daktiloda yazmışım, da öğrenmişim.

Kasım ayı gelmiş, fakülte öğrenime açılmış, t. Gündüzleri fakülteye gidiyor, hocalarım dinliyor, not tutuyor, akamlar, da yurttaki notlarım, gözden geçiriyor, ders kitaplarında ilgili yerleri okuyordum. Yolumun bir çalışmak ve öğrenme içindeydim. Henüz bir iki hafta geçmişti ki, hayatımda, ruh dünyamda büyük bir deşiklik oldu unu

hissettim. Bir de bakt,m ki, hukuk art,k benim için iirden daha s,cak, daha güzel, daha etrafl, bir ya am ve iklim olmu tu. Art,k benim iirim, hukuktu. K,saca, hukuk beni kendisine a ,k etmi , beni büyülemi ti. Art,k tek sevgilim, tek iirim vard,, o da hukuktu. te böyle duygu ortam,nda o mütevazı airli imi, hukukun üstün büyüğü ya da iiriyeti kar ,s,nda b,rakt,m, iyi mi ettim kötü mü ettim bilmiyorum, ama bir koltu a iki karpuz s, maz. Çünkü, iir de hukuk kadar t,ls,ml, ve caziptir, sanat,n büyük bir dal,d,r. Bugün do ru bir seçim yapt, ,m, dü ünüyorum. E er ben hem air hem de hukukçu olmak isteseydim, belki de ne hukukçu ne de air olabilirdim. Dolay,s,yla, iiri b,rak,p hukuku seçtim. Böylece, hukuk benim iirim, sevgilim, her eyim olmu tu. Onu seviyordum, ondan ayr,ld, ,m zaman onu özlüyordum ve i im varsa, yemek yiyorsam, bir dostla sohbet ediyorsam, maça veya sinemaya gitmi sem, mümkün oldu unca çabuk gelip hukuk kitaplar,m,la tekrar bulu mak, özlemimi gidermek istiyordum.

Böylece ben haftada 6 gün, günde 10 saat çal, an bir ö renci olmu tum. Sonra da bu dengeyi bozmad,m, bütün hayat,mca ortalama günde 10 saat hukukla ilgilendim, çal, maya devam ettim. Demek ki, daha 1. s,n,fta günde 10 saat hukukla ilgilenmeye ba lam, t,m.

Bizim ö rencilik zaman,m,zda Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde öüssü mizanö denilen zor, karma ,k bir s,nav sistemi vard,. Biz ö renci olarak her y,l 6 dersten s,nava girerdik. Bunlardan kurøyyla seçilen ilk 2 ders, eleme, yani baraj dersiydi. Bu iki dersten yaz,l, s,nav olurduk ve ancak bunlardan ba ar,l, oldu umuz takdirde, di er 4 dersten de sözlü s,nav olurduk. Bu 4 dersin sözlü s,nav,na ayn, gün birbirini izleyen zamanlarda girerdik. Bu 6 dersten en az geçer 5 puan almak art,yla toplam 42 puan tutturmam,z gerekirdi. 42 toplam puan, 6 derse bölersek, her dersten ortalama 7 puan almam,z gerekirdi. 7 (bugünkü sistemde 70) s,nav puan,, iyi dereceyi ifade eder. Demek ki, s,n,f geçme derecesi iyi idi. Orta derece ile s,n,f geçilemezdi. Ayn, günde 4 dersten, mesela 2. s,n,fta, borçlar hukuku genel, ceza hukuku genel, idare hukuku ve hukuk tarihi gibi 4 ayr, bran taki dersten ayn, gün s,nava girip ortalama 7 (70) puan alarak geçmemiz gerekmekteydi. Bu önemli derslerin her yar,m saatte birini, farkl, bir hocan,n kar ,s,nda s,nava girerek ba armak gerekiyordu. Bu derslerden birinden 5øten (50øden) dü ük puan al,rsak, dördünden de kalm, oluyorduk. Eleme s,nav,nda da 2 dersin her ikisinden de geçmek zorundayd,k, birinden kal,rsak di erinden de geçsek bile kalm, say,l,yorduk. Ayr,ca bir s,n,f, en geç 2 y,l içinde geçmek zorundayd,k. Aksi halde son s,n,fta da olsak, fakülteden kayd,m,z siliniyordu yani fakülteden at,l,yorduk.

Tesadüfe bak,n ki, ben bu sistemle mezun oldu um fakültemde 1967 y,l,nda doçent oldum ve doçent olarak profesörler kurulunda oy verdim ve bu eleme sistemini kald,rd,k. Ad, öüssü mizanö olan ve Fransaødan al,nan bu sistemi kald,ran ki ilerden, ö retim üyelerinden biri de ben oldum. Ondan sonra bugünkü normal sistemi getirdik.

Birinci s,n,f final s,navlar,na hukukla olan bu sevgiyle gireklen, de erli hocam Prof. Dr. Co kun Üçok (Siyasi Tarih, hukuk tarihi hocas,), bana kendi dersinden yapt, , s,nav sonunda çok ba ar,l,s,n, s,nav,n çok güzel dedi, öbür s,nav sonuçlar,n, da takip edece im, benden ald, ,n 10 (100) puan gibi di er derslerden de 10øar (100øer) puan al,rsan, sana imdiden fakülteyi bitirince burada asistan olmay, dü ünmeni, her y,l s,n,f,n, üstün ba ar,yla geçip mezun oldu unda bu Fakültede asistan kalman, tavsiye edece im dedi.

Ben, bu söz ve tavsiyeyi duydu um ana kadar gelece i için çok mütevaz, dü ünlen bir hukuk ö rencisiydim. Babam Kahramanmara øa avukatt,. Hukuk fakültesini bitirip Kahramanmara øa gidip avukatlık staj,n, yapmay, ve daha sonra babam,n ofisinde avukatlık, a ba lamay, dü ünmekteydim. Ne var ki, Hocam,n bu söz ve tavsiyesi daha o anda beynimde bir bomba gibi patlam, , bütün hayat plan ve projem de i mi , beni müthi mutlu etmi ti.

Benim Kahramanmara ø, Fikret Eren olarak fakülteyi bitirdikten sonra Kahramanmara øa geçirece im, kuraca ,m dünyam,n yerini, Ankaraøda Fakültemøde bir asistan, bir akademisyen olarak yapaca ,m hizmet a k, alm, t,. Yani, çok çabuk Ankaraøya, fakültede asistanlık, a arj olmu tum.

leride Ankaraøda hocam gibi bir gün bir profesör olaca ,m,, onun gibi ö rencileri s,nav yapaca ,m günleri, onunla konu urken bir yandan da ikinci bir ak,lla, dima la, rüyayla dü ünmeye ba lam, t,m. Ve s,nav bitince gittim, profesörler odas,n,n önünde bekledim, sonucu de il hocam, görüp di er notlar,m,n ne oldu unu ö rnecektim.

Bekledim ak am saat 18-19 oldu, hocalar ç,kt,. Co kun Üçok hocam beni gördü, gel gel Fikret dedi. O gün girdi imiz 4 sözlü dersten 4 tane 10 (100 puan) ald,n dedi. Zaten eleme ders puanlar,m da yüksekti Hocam, sen mezun olunca Fakültede asistan kal ama senden 2 eyi derhal de i tirmeni istiyorum dedi. Bir, daha önce içeride sordum lisede yabancı, dil olarak Frans,zca okudu unu, ancak çok zay,f oldu unu söyledin. Frans,zcaøy, ö renip geli tirmen gerek. Bir de u Kahramanmara ivesini b,rak,p, stanbul ivesini ö renmen lâz,m, bu ıveyle asistan olunmaz, seni asistan almay,z dedi. Hocam,n her iki telkin ve tavsiyesini emir telakki ettim.

Derhal Kahramanmara øa gidip, Frans,zca ö retmenlerinden Frans,zca ö renmeye ba lad,m. Onu da bana yine Co kun Hocam u cümlelerle söylemi ti; øKahramanmara ø, Frans,zca ö retmenleri vard,r, onlar da yaz,n yaln,zd,r,lar, arkada ararlar, senin gibi bir hukuk ö rencisi gidip onlara, hocam bana Frans,zca ö ret derse, hem memnun olurlar hem de bir arkada bulmu olurlar. Hatta seni evlerine ça ,r,rlar sana orda bir sürü ikramda bulunurlar, üstelik ders ücreti de istemezler.ø.

ivemi düzeltme yolu olarak da Hocam, o zaman televizyon henüz olmad, , yaln,z radyo bulundu u için øradyodan haber bültenlerini dinlememiø istemi ti. Radyoda spikerler taraf,ndan ö len 13, ak am da 19 haberleri okunurdu. Bu haberler, güzel ve do ru bir stanbul aksan,yla okunurdu. Hocam, øoradan haberleri dinlemek suretiyle iveni düzeltö demi ti. Bir de, øonbaharda Ankaraøya geldi inde devlet tiyatrolar,na git orda da sanatç,lar güzel bir Türkçe aksan,yla konu urlar, onlar, da dinle ve yararlanö demi ti.

Bu suretle, Üçok hocam içime bir ate atm, içimde bir yangın yakmış, t.. Bu ate ve yangın, di er sınıflar, da birinci sınıfta oldu u gibi birincilikle geçmek, neredeyse fakülteyi birincilikle bitirmektir. Böylece, ancak barış, ve yabancı, dil bilen bir kimse oldu um zaman asistanlık sınıvını, barış, ansızın, muhtemelen olabilecekti.

Hocamdan aldığım bu güç ve arzuyu gecemi gündüzümüze kattım, bütün sınıflar, o dereceye veya o dereceye yakın derecelerle geçtim ve pekiyi derece ile fakülteden mezun oldum. Daha önce son sınıfta ticaret hukuku dersimize geldi için çok değerli hocam Ali Bozer'e teşekkür ettim, ma ve konu ma imkân, olmuştu. Bozer hocama, ticaret hukukundan barış, olur, sınıvlar, da verirsem, bu anabilim dalına asistan olup olamayacağımı, sordum, hocam bana, ösünavlarda barış, oldu un takdirde, seni asistan alırm, demi ti.

O zamanlar daha fakültede öğrenci iken (lisans öğrencisi olarak) 3 yıl 3 seminer yaparsan, asistan oldu unda doktora çalış, malar,na do rudan do uya barış, layabiliyor, böylece bir yıl kazanmış, oluyordun. Ben, bu kural, da öğrenci im için 2, 3 ve 4. sınıflarda birer dersten seminer yapmış, t.m. Böylece daha fakülte öğrencisiyken bilimsel ara tırma ve yazmay, kışın de olsa yavaş yavaş öğrenmeye başlamış, t.m. Bu da faydalı, ve orijinal bir yoldu.

1958 yılın Haziran ayında Fakülteyi ödül almak suretiyle pekiyi derece ile bitirdim. Kasım ayının sonlarında do ru asistanlık sınıvı günleri açıldık. Önce yabancı, dilden 3 profesör tarafından, sonra da 5 profesör tarafından asistanlık sınıvı yapıldı. Dil sınıvına yabancı, dil olarak Fransızcadan girdim.

Burada asistan olacağımı anabilim dalının seçiminde önemli bir de ğerim noktasını anlatmak istiyorum. Ticaret hukuku anabilim dalında açılacak asistanlık kadrosuna barış,na barış, vurmak için fakülteye geldi imde, Osman adlı bir sınıfta arkadaşım rastladım. Osman, Medeni hukuk hocalarımızdan Prof. Dr. Akir Berki hocam ile çok iyi görüşürdü. Osman, bana hayrola Fikret sen fakülteyi bitirdin, senin imdi Kahramanmara şta olman gerekirdi, ne i in var burada diye sordu. Ben de Osman'a, asistan olmak istiyorum onun için buradayım dedim. O da bana, kime asistan olacağını diye sordu. Ben de sınıvı kazanmışım de ğerli ticaret hukuku hocam Ali Bozer'e dedim.

Bunun üzerine Osman bana, hayır olmaz, gel ben seni Akir Berki hocam,za götürüyüm, dedi. Demek ki, kader, alını yazmış, öyleymi ş, hiç itiraz edemedim Osman'ın bir tek cümlesi beni sanki hipnotize etmişti, O önde yürüdü, ben de onu takip ettim ve böylece, Akir Berki hocam,zn odasına girdik.

Akir hocam, tabii fakülteden hocamdır. Osman, Akir hocam, Fikret Kahramanmara şlıdır, asistan olmak istiyor, onu size getirdim, gerisi size aittir dedi. Hocam, bizi çok iyi karış,ladı, ve bana hemen, yabancı, dilin var mı, evladım diye sordu. Ben de biraz Fransızca biliyorum dedim. Hocam hemen bir Fransızca hukuk kitabını, raftan alarak rastgele seçti ği bir sayfayı, tercüme etmem için bana verdi. Ben de söz konusu sayfayı, tercüme ederek hocama verdim. Hocam, tercümeyi kontrol ettikten sonra bana, Evladım sen bu Fransızca bilgini ile asistanlık yabancı, dil sınıvını, kazanmışın dedi. İmdi git, Medeni Hukuk Anabilim dalı, asistanlık sınıvına barış, vur, oradaki memura Prof. Akir Berkî'nin kürsüsüne barış, vurdu unu söyle, yabancı, dil sınıvı ile medeni hukuk sınıvını, barış,yla verirsen, benim asistanım olursun. Ayrıc, sınıvlar, kazanıncaya kadar da bir daha ne beni gör, ne bu bu odaya gel, sana barış,lar diliyorum dedi.

Hocamın karakteri öyle idi, benim kendi gücüm ve bilgimle asistan olmamı, gelece ğim yönünden gerekli görüyordu. Nitekim öyle de oldu ve ben sınıvlarımın her ikisini de barış,yla verdikten, asistan olarak atandıktan sonra hocamın odasına gittim, atandı, m, söyledim ve elini öptüm. Akir hocam bu durumdan çok memnun olmuştu. Hemen bana odasında bir yer gösterdi, Bundan sonra buraya otur evlat, imdi seninle beraber ilk çayımız, içelim, seni tebrik ediyorum dedi. O zamanlar, siyasal bilgiler mezunları, toprak hukuku, roma hukuku, adli tıp gibi 3 dersten fark sınıvını, barış,yla verirlerse, aynı zamanda hukuk mezunu da sayılıyorlardı. Ancak, hukukçular bu durumdan hiç memnun de ğilerdi. Çünkü, böylece bir siyasal bilgiler mezunu kolayca hem siyasal hem de hukuk mezunu oluyordu. Hocam, demek ki, barış,mdan memnun olmuş olmalı, ki, bana, Ben Adalet Bakanlığında gidiyorum, toprak hukuku fark sınıvını, var, siyasal bilgiler mezunları, bu dersten sınıva girecekler, onların her biri zaten senin baban ya nda ya vali veya kaymakam ya da emekli olmuş bürokrat, sen sınıvda gözcülük yapı, zaten 1 saatlik bir süre veriyorum, hepsi 20-25 kişiler dedi ve i in bana barış,ladı, gitti. Ben de sınıvı yaptıktan sonra hocam gelince sınıv kâğıtlarını kendisine teslim ettim.

Asistan olunca beni tebrik eden, sonradan birlikte e ğitim hukuku kitabını yazdığım, de ğerli hocam Kemal Tahir Gürsoy ile karış,la tım. Evlat asistan olmuşsun memnun oldum, öğrencimdin seni tanırm, barış,lı bir öğrencisin. Yalnız sen yabancı, dil olarak Fransızcadan girmişsin. Fransızcayla medeni hukuk olmaz. Derhal bugün Almancaya barış, layacağını dedikten sonra, Akir imdi sana küpe gibi kula ğına (aklına ortasına) takacağın 3 altın küpe, kural tavsiye ediyorum. Bunlardan biri, doçent oluncaya kadar evlenmeyeceksin. Çünkü evlendi ğin takdirde e ğitimin de seninle yurtdışına gelir, çocuk veya çocukları,na da olur, Almanca öğrenemezsin. Almanya sizin için bir Türk adası, olur, bu adada karın ve çocukları,na Almanca de ğil, Türkçe konu arak yazarsın. İkinci kural, doçent olmadan askere (yedek subay askerli ğe) gitmeyeceksin. Çünkü, yedek subaylık en az bir buçuk - iki yıl sürer, bu, büyük bir zamandır, bilim hayatını büyük bir kesintiye uğratar. Bilimsel yo unlu u kaybedip, çalış, maya ve öğrenmeye ara vermek zorunda kalırsın. Üçüncü kural ise, demin söyledi ğim gibi Almanca öğreneneceksin ve Almanca konu ulan, Almanya, şviçre, Avusturya gibi bir ülkeye gideceksin dedi.

Bu üç tavsiyeyi de harfiyen yerine getirdim. Bu barış,lamda, 1958 Kasım ayında açılan Medeni Hukuk asistanlık sınıvını, barış,yla verdim ve asistan oldum. Ertesi gün Almanca öğrenmeye başladım. Günde en az 4 saat Almanca çalış, yordum.

1959 Temmuz ay,n,n sonuydu. Yaz tatili çoktan ba lam, t,, Fakültede hiç kimse yoktu. Hocalar da asistanlar da tatile gitmi ti. Ben Almanca ö reniyordum ve de Ölüme Ba l, Tasarruflar,n ptali Davas,n, doktora tezi olarak seçmi tim. Tam o y,l sviçre'de de Almanca, ölüme ba l, tasarruflar,n iptali davas, diye bir doktora tezi yay,mıanm, t,. O tezi hemen ödünç (ariyet) olarak sviçre'den getirttim. Hem konuyu bilimsel olarak daha derinden ö reneyim hem de Almanca'dan Türkçeye çevirerek Almanca çal, malar,m da bilimsel alana girsin istiyordum.

Bir de küçük daktilo alm, t,m. Onunla her gün fakültede, hocam odas,nda oturmama izin verdi i için çay yap,p 10 saat medeni hukuk derslerine ve Almancaya çal, ,yordum. Aradan 8-9 ay geçmi ti, art,k az da olsa Almanca hukuk eserlerini tercüme etmeye ba lam, t,m. Bu tercümeleri henüz hiç kimseye de göstermemi tim.

Fakültemizde en iyi Almanca bilen hocam,z Prof. Dr. Kudret Ayiter idi. Hocam,z, Fakültemizde çok de erli bir insan ve bilim adam,yd,. Annesi Alman as,ll, bir Türk vatanda , oldu u için kendisi Almanlar gibi çok iyi ve düzgün Almanca bilir ve konu urdu. Temmuz'un son günlerinden bir gündü, belki de Kudret hocam da çal, mak için fakülteye gelmi ti. Benim, de erli hocam akir Berkio'nin izniyle oturdu um odas, ile Kudret hocam,n odas, yan yanayd,. Yaz ve s,cak oldu u için odalar,n kap,lar, genellikle aç,k olurdu. Kudret hocam bir ara odas,ndan ç,k,p, benim odam,n önünden geçerken oda da beni gördü ü için bana, öNe o Fikret sen de mi fakültesin, daktilo da ne yaz,yorsun?ö diye seslendi.

Ben de, doktora tezimin konusuyla ilgili sviçre'de yeni bir doktora tezinin yay,mıan,d, ,n,, bu tezi ariyet yoluyla sviçre Kütüphanesinden getirtti imi ve hem bu konudaki akademik bilgimi hem de ö renmeye ba lad, ,m Almancam, geli tirmek için bu tezi tercüme etti imi Kudret hocama anlatt,m.

Hocam, sen Almanca biliyor musun diye sordu ve merakla daktilodaki sayfay, ç,kart,p tez ile kar ,la t,rarak okumaya ba lad,. Sonra hemen bana, beni takdir ve te vik edercesine ötercümeye ba ar,l,s,n, aferin, demek ki, iyi ve sürekli çal, ,l,rsa, 9-10 ayda da, bir eyler ö renilebiliyor, aferinö dedi.

Tabii ki, benim için bu takdir, alt,n de erinde bir diploma ya da ödül idi. Kadere bak,n,z ki, y,llar sonra Üniversiteleraras, Kurul taraf,ndan olu turulan Yabanc, Dil Doçentlik S,nav,m'da Kudret Ayiter hocam stanbul Hukuk Fakültesinde ö retim üyesi olan Prof. Dr. Bülent Davran ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ö retim üyelerinden Prof. Dr. Hüseyin Cahit O uzo lu ile birlikte jüri üyesi olarak Almanca yabanc, dil s,nav,m, yapt,.

Prof. Dr. Bülent Davran hocam,n babas, Almanca ö retmeni, annesi de yan,lm,yorsam Alman as,ll, bir Türk vatanda , idi. Dü ünün ki, iki Alman as,ll, Türk vatanda , ki inin de erli hukuk profesörü o ullar, benim Almanca Yabanc, Dil Doçentlik S,nav,m'da üye olarak bulunmu lard,. Prof. Dr. Hüseyin Cahit O uzo lu hocam,z,n Almancas, da iyiydi ama, Almanca, di er iki hocam,n ana dilleriydi.

Ve ben, doçentlik yabanc, dil s,nav,n, böyle bir jüri huzurunda ba ar,yla kazand,m. te y,llar önce, daha i in ba ,nda, bir Temmuz gününde Kudret hocam,n yapt, ,m çevirinin ba ar,l, oldu unu söylemesi, benim için büyük bir moral olmu tu. Çünkü, yapt, ,m tercümenin do ru ve yeterli olup olmad, ,n,, o zamanlar ba ka hiç kimseye sormam, t,m, soramazd,m da, bu tesadüf benim ba ar,m,n ilk kilometre ta , olmu tu.

Gerçekten de, Kudret Hocam,n olumlu görü ü, beni o konuda yücelten, umutland,ran ilk te vik ödülü oldu. Böylece yapt, ,m i in giderek daha da iyi olaca , kan,s,na vard,m. Ben Türkiye'de Almanca ö renmeye Viyana'ya gidinceye kadar devam ettim. Viyana'ya Prof. Gürsoy hocam,n sözünü tuttum ve bekâr olarak gittim ve 2 y,l orada kald,m. Viyana'dan döndükten sonra da doçent olmaya yak,n evlendim. Gürsoy hocam,n bütün tavsiyelerini tuttum, ö ütlerini yerine getirdim. Askere de doçent olduktan sonra gittim.

Almanca, Frans,zca ve ngilizce biliyorum. Almanca ö renmek için Türkiye'deki çal, malar,m d, ,nda 1963-1965 y,llar, aras,nda iki y,l aral,ks,z Viyana'da kald,m. Burada, Almanca (yabanc, dil) ö renme d, ,nda doçentlik haz,rl,k çal, malar,, özellikle doçentlik tezi konusunda da ara t,rmalar yapt,m. Frans,zca ö renmek için Türkiye d, ,nda 1965 y,l,nda 6 ay Paris'te ileri derecede dil kurslar,na gittim. ngilizce ö renmek için de 1971-1972 y,llar, aras,nda 1 y,l Londra'da, yine 1980 y,l,nda 6 ay Londra'da, 1999-2000 y,llar, aras,nda da 6 ay ABD'de de Seattle'da kald,m.

Hukuk yay,nlar,m aras,nda özellikle, Türk Medeni Hukukunda Ölüme Ba l, Tasarruflar,n ptali Davas, adl, doktora tezimi (1966 y,l,), Türk Medeni Hukukunda Tenkis Davas, adl, doçentlik tezimi (1973 y,l,), Sorumluluk Hukuku Aç,s,ndan Uygun İliyet Ba , adl, profesörlük tezimi (1985 y,l,), 1367 sayfal,k Borçlar Hukuku Genel Hükümler (23. Bask,, 2018) adl, kitab,m,, 1056 sayfal,k Borçlar Hukuku, Özel Hükümler (6. Bask,, 2018) adl, kitab,m,; 527 sayfal,k Mülkiyet Hukuku (5. Bask,, 2018) adl, kitab,m,, 661 sayfal,k Türk Miras Hukuku (2019, Doç. Dr. pek Yücer Aktürk ile ortak eser) adl, kitab,m,, Toprak Hukuku adl, 375 sayfal,k kitab,m, (5. Bask, 2017, sonradan Prof. Dr. Veysel Ba p,nar da bu esere ortak yazar olarak kat,lm, t,r) yaz,p yay,nlad,m. Türk hukuk literatürüne geçmi ve birçok hukuk fakültesinde okutulan bu kitaplar d, ,nda Türkçe ve Almanca say,s,z hukuk makaleleri ve tebli lerim yay,mıanm, t,r.

Hiç ku kusuz, Türkiye'nin sorunlar,yla da ilgileniyorum. Atatürk ilkelerine ba l,, hukukun üstünlü üne ve kuvvetler ayr,l, ,na dayal,, demokratik düzene inanan bir Türk milliyetçisiyim. Türklü ün büyük bir de er oldu unu, büyük bir kültür oldu unu dü ünüyorum. Türk Devletini (TCöyi), Türk vatan,m,, Türk milletimi, Türk bayra ,m,, Türk dilini seviyorum. öNe mutlu Türküm diyeneö ilkesine ba l,y,m. Tam anlam,yla Türk kültürünü ya ,yorum. Türk üniversitelerinin en ulular,ndan biri olan çok de erli, yüksek düzeyli Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 1954-2002 y,llar, aras,nda hukuk ö rencisi ve medeni hukuk anabilim dal,nda ö retim üyesi olarak çal, t, ,m için onur ve

gurur duyuyorum. Daha sonra da 16 y,ldan beri Ankara'da Ba kent Üniversitesinde medeni hukuk anabilim dal,nda ö retim üyesi olarak çal, t, ,m için yine gurur duyuyorum.

Ö renci, asistan, doçent, profesör oldum. Kural olarak her gün 10 saat çal, t,m. Bence ak,l, çal, mad,r. Ne kadar çok çal, ,rsan, o kadar çok ak,ll, olursun. nsanda akl, yapan, kuran ve koruyan çal, mad,r.

Çal, maya, bir saat gibi al, t,m. Çal, mad, ,m zaman yoruluyorum. Üzerime bir a ,r, bir tembellik biniyor, kötümser oluyorum, adeta kendimi görevini yapmam, bir insan olarak görüyorum. Oysa çal, t, ,m zaman bir ahin, bir kartal oluyorum. Hiç doymuyorum çal, maya. Yüzlerce yüksek lisans (master), doktora tezi yönettim. On binlerce hukuk ö rencisi, avukat, hakim, savc,, noter, doçent, profesör yeti tirdim. Hepsi de iyi hukukçu oldular. Bunlar,n yeti melerinde pay sahibi oldu um için büyük bir onur ve gurur duymaktay,m. Her yönden ansl, oldu umu dü ünüyorum. Bu ans ve onuru bana verdi i için Yüce Allah'a hamd ve ükürler ediyorum.

Bana, kendimi anlatma imkan, verdi i için nönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekan, Prof. Dr. Haluk Emiro lu'na, ö retim üyelerine ve bu röportaj, gerçekle tiren Dekan Yard,mc,s, Dr. Ö r. Üyesi Adem Yelmen'e sonsuz te ekkürlerimi sunuyorum.

13.02.2019 / Ankara